

”GUDS ORD BÄR ICKE BOJOR” 2 Tim. 2:9

NORDISK ÖSTMISSION

NR 1

MARS 2025

ÅRG 62

I S:ta Marie kapell på Nargö i Estland firas Jungfru Marie Kyrkogångsdag på detta vis, med Patrik Göransson som predikant.

Betraktelse:

”Nåd och tjänst” är temat på söndagen Septuagesima. Det är ett tema som vill hålla samman de två sidorna av kristen tro: hur Gud ger av sin nåd i kärleken till oss utan att vi på något sätt har gjort oss förtjänta av det och att vi när vi tar emot nåden och kärleken blir förlösta till olika former av tjänst för Guds rike i världen.

Det är alltså Gud som tar initiativet, det är han som börjar. Därför är vår början att lyssna. I kristen tradition rekommenderas alltid att börja dagen med någon form av morgonbön. Det är ett utmärkt sätt att börja på att lyssna in vad Gud vill och kallar mig till den här nya dagen. Det han vill och kallar mig till ger han också all den kraft och ledning till som jag behöver. Så tar hans nåd och kärlek sig uttryck i mitt dagliga liv.

Jag tar emot hans nåd och kärlek genom att följa honom på den väg han visar i det dagliga livet. Då får jag också erfara hur hans omsorg omsluter mig på alla sidor och hur förlåtelsen hela tiden finns där när det blir fel.

Så är det att leva i det nya livet, det nya liv jag fick i dopet, kristen-livet, att leva i Kristus och att

kunna säga som aposteln Paulus: nu lever inte mer jag utan Kristus lever i mig. Den helige Ande skulpterar fram den nya människan, Kristus-människan i dig, så att du efterhand blir alltmer lik Kristus.

Tyvärr är det inte så enkelt att leva så eftersom vi hela tiden även har den gamla människan i oss att dras med. Den gamla människan har sitt säte eller sin rot i egoismen och själviskheten. Den gamla människan vill bestämma själv, och tycker om att vara religiös men på sina egna villkor. Den gamla människan säger: ”Min Gud är..., den gud jag tror på skulle aldrig..., inte kan väl Gud vilja... Den gamla människan vill prestera först och förväntar sig därefter att få belöning av Gud för att hon varit så duktig. Den gamla människan sätter tjänsten före nåden.

Problemet är bara att då blir inte nåden någon nåd utan belöning för goda gärningar! Tjänsten förvandlas lätt till att bli ett kravfyllt arbete som jag är eller känner mig skyldig att utföra för att uppfylla vad Gud, församlingen och andra förväntar sig av en kristen.

Så ser livet ut för de flesta människor. Krav och förväntningar på att prestera enligt de målsättningar som är uppsatta från lägsta förskoleåldern till att man blir så gammal och sjuk att man inte orkar längre. Det gäller såväl skolan som arbetsliv, sociala livet och allt annat därtill. Detta är den gamla människans sätt att tänka. En tillvaro av slaveri under krav på prestationer.

Därför är korset så radikalt. När Jesus dör på korset friköper han oss från allt slaveri under den gamla

människan, under andra människors krav och under den gamla egenkonstruerade gudsbilden, och sätter oss fria till att leva, inte längre i egen kraft, utan i den helige Andes kraft i Jesu efterföljelse – att leva ett kristet liv.

Därför är det så viktigt att börja med att lyssna, lyssna till Jesu ord och Andens ledning. Annars blir det som vanligt – jag lyssnar till mig själv, min gamla människa, och går i egen kraft efter bästa förstånd och förmåga.

Staffan Fredin
tf kh i Kyrkhult
Blekinge

Ordförandens spalt

Hjälsändning från Sverige till Ukraina

I slutet av januari var det återigen fullt i vårt förråd i Solberga. Även om det finns människor i andra länder, som kan vara i behov av det som vi kan skicka från vårt lager, så kan vi inte nu när kriget rasar i Ukraina, låta bli att fråga våra vänner där om de vill ha en last. Vi har ju flera gånger skickat sändningar till Odessa och tyckte att vi denna gång skulle ge ett erbjudande till andra församlingar i Ukraina. Vi känner ju människor i stora delar av Ukraina. Bl.a. har jag ofta kontakt med Gennadij Miller i Mykolajiv och Sergej Bezv i Dnipro som gärna ville ha hjälp från vårt lager. Därför beställde vi denna gång en lastbil, som skulle köra halva lasten till Mykolajiv och halva lasten till Dnipro. Det är c:a 30 mil mellan Mykolajiv och Dnipro och vi behövde ange två mottagare. Den 1:e februari lastade vi en lastbil vid vårt förråd i Solberga. Denna gång fick vi införa några stolpar som skulle dela av lasten. Den främre delen var avsedd för Dnipro och den bakre som lastas av först var avsedd för Mykolajiv. Som vanligt var det

många som ställde upp och hjälpte till. Tack till er alla. Några syns på bifogade bilder.

Årsmöte 2025

Ni som läser vår tidning har vid flera tillfällen kunnat få information om Sergej Bezv och hans församling. Han medverkade i vår tidning, senast i förra numret (nr 4, 2024). Där berättar han om hur det är att bo och arbeta som pastor i SELKU:s församling i Dnipro. Men det kommer nu också bli möjligt för många fler att möta Sergej Bezv. Han har tackat ja till inbjudan till vårt årsmöte som i år, om Gud vill, kommer att hållas söndagen 11 maj i Stora Lundby. Vi kommer att delta i församlingens gudstjänst. Därefter möts vi i kaffestugan där Sergej Bezv kommer att berätta om läget i Ukraina i allmänhet och Dnipro i synnerhet.

Vi hoppas att några av er skall komma med på vårt årsmöte för att möta Sergej. Och kanske det blir möjligt att lyssna på honom några andra dagar och på några andra platser när han ändå är i Sverige.

Martin Wihlborg

NORDISK ÖSTMISSION

Lastning i Solberga den 1 februari. Foto: Martin Wihlborg

NORDISK ÖSTMISSION

Lastning i Solberga den 1 februari. Foto: Martin Wihlborg

Traditionsskapande är byggande för framtiden

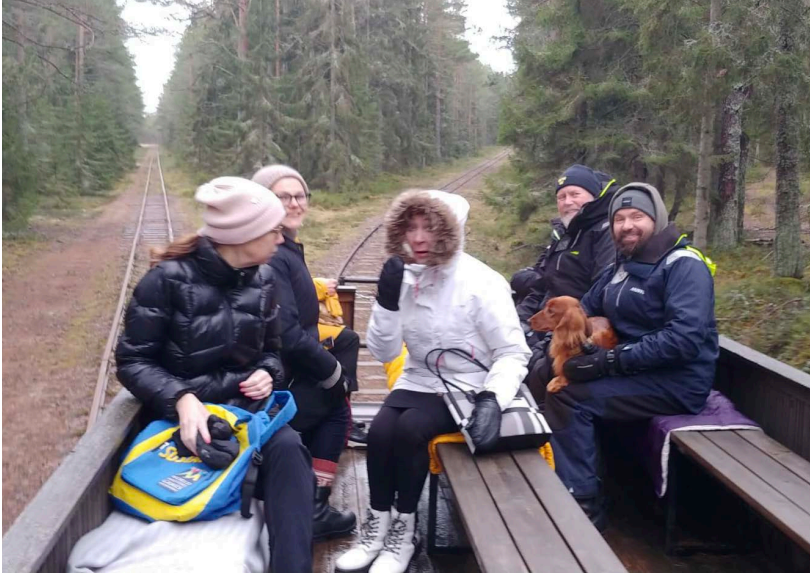
NÖ understödjer S:t Mikael's församling i Tallinn/Reval för dess arbete på några av Estlands öar. Dess kyrkoherde berättar här om hur man firar Kyndelsmässodagen.

Kyrkoåret är en utomordentlig grund för att bygga traditioner och få med öborna till kyrkan. På Nargö firar vi alltid kyndelsmäs­sa och blir påmind­a om de nära kon­tak­terna på vikingatiden, då det gamla ordet kyndel är mycket mera likt estniskans küünal än det nutida svenska ordet ljus. Hur som helst har det blivit tradition att vi denna dag hämtas med tåg när vi kommer med båten från fastlandet och sedan blir det smalspårig transport halva vägen tills vi byter till museibus­sen för den sista vägen till kapel­let, där vi hade ljusvälsignelse och ljuständning som en del av predi­kan, varefter gudstjänstdeltagarna på ett glädjande sätt hörsammade uppmaningen att ta med av ljusen till någon eller några som skulle behöva en hälsning och inbjudan från Honom som är världens ljus. För första gången fann alla ljusen någon som ville ge dem vidare och därmed själva bli ljusbärare.

I Estland har Jungfru Marie kyr­kogångsdag en särskild betydelse för just den 2 februari 1920 kunde man få avsluta frihetskri­get med freden i Dorpat/Tartu 1920, vilket gav oss anledning att mer än annars tacka Herren för fredens gåva och be om dess bestånd under kommande dagar och år. Efter gudstjänsten i det ouppvärm­da kapellet var det gott att fortsätta gemenskapen med sopplunch i byn innan det var dags att göra reklam för fastlagsmässan och på nytt stiga ombord på tåget för att åka mot hamnen och den väntande båten, som genom sitt namn Kalk får på svenska bli en påminnelse om Nattvardens gåva. Tack för att ni genom Ert trofasta stöd är med i arbetet med att sprida Guds ord till öarnas folk.

Patrik Göransson

NORDISK ÖSTMISSION

Det är inte alla som kan åka kyrkotåg, men på Nargö kan man det. Nargö järnväg är smalspårig, en spårvidd smalare än den som Tallinns spårväg har, vars spårvidd i sin tur av somliga svenskar förknippas med det landskap från vilken detta nummers betraktelse kommer.

Kyndelsmässodagen på Nargö.

NORDISK ÖSTMISSION

Museibussen på Nargö

Lossning Dnipro

Lossning Mykolajiv

Från väst till öst

En repris från NÖ 4/2016 där överskriften var "En norska i österled".

Skriver man från Karelen till Kroatien, från Ösel till Ural och från Karpacz till Kaukasus är det ett försök att illustrera väderstrecken inom Östeuropas lutherdom. Karpacz ligger i den sydvästligaste delen av Polen, i en del som före 1946 hörde till Preussen (och för mycket länge sedan, på det tysk-romerska rikets tid kanske under någon annan furste än den preussiska). När tyska var det vanliga språket där, gick byn under namnet Brückenberg. I Karpacz i Schlesien finns det en augsburgsk församling vid namn Wang. Varför heter den så? Jo, det är ett namn som församlingens kyrka tog med sig när hon invandrade från Norge på 1840-talet. I en bok om norska stavkyrkor finns inget byggår angivet, även om det står att den stod omkring 600 år i Norge, men eftersom man 2001 firade kyrkans 825-årsjubileum kanske man kan anta en tillkomst omkring år 1176. I Norge, närmare bestämt i Vang vid sjön Vangsmjösi i Oppland fylke togs kyrkan ur bruk 1841. Den inköptes av en intresserad man, vilken lät plocka ner den

och forslade den till Tyskland. På bilder från den norska tiden liknar kyrkan till sin utformning stavkyrkan i Hedared i Västergötland. Där finns inget av de tinnar, torn, drakhuvuden och annat som t.ex. karaktäriserar stavkyrkan i Borgund, som väl har blivit något av ett mönster när man vill föreställa sig hur en norsk stavkyrka ser ut.

Efter många om och men återuppfördes kyrkan i det som nu är Karpacz och togs i bruk 1844. Det målade innertaket kom på avvägar, och har (ännu) inte återfunnits. Portaler gavs andra placeringar, man såg till att kyrkan fick en resning lik den i Borgund, och dessutom byggdes ett fristående klocktorn i sten. Det verkar som om man hellre borde tala om en rekonstruktion med hjälp av delarna från Norge, än ett återuppförande. Kyrkans församling tillhör alltså numera den augsburgskt-evangeliska kyrkan i Polen.

Källor: Lutherischer Dienst 4/2001
www.wang.com.pl

Leif Anker: De norske stavkirkene

Anders Eliasson

Från Runö till världens ände

En repris från NÖ 2/2019

Kyrka är ett ord som vi använder i flera betydelser. Med det avses alla de som tillhör Jesus Kristus, och som därför har honom som huvud. Det är också ett hus som skulle vara ett Guds hus där man lyssnar till Guds Ord, där sakramenten

utskiftas, där man tar emot Guds gåvor och får tillfälle att frambara tack och lovsång. Vidare betyder kyrka ett samfund, vilket människor tillhör, och är då närmast en synonym till ordet församling. Dessa olika betydelser tycks förekomma i många tungomål. Ser vi ut över vår världsdel, från Gibraltar till Ural,

finns det många språk, och i dessa språk finns ett ord för just ”kyrka”. Det synes mig som de flesta språk har hämtat detta ord ifrån det grekiska språket. Därför skulle man kunna indela dem i tre grupper: 1) De som använder ett ord som stryker under att kyrkan tillhör Herren; i Nordeuropa och de slaviska länderna. Ordet börjar på k, tje-ljud eller ts. 2) De som använder ett ord som stryker under att Herrens folk är de utkallade; de latinska språken. Där börjar ordet på e. 3) De som använder ett ord som stryker under att man samlas i den himmelske konungens sal, en sak jag tycker mig ha funnit i Lettland, i Litauen och i Rumänien¹⁾. Om det stämmer börjar ordet på b. Detta torde gälla ända till världens ände, åtminstone om man använder ett språk av europeiskt ursprung.

En kyrka har med andra ord gränser, och dessa utgörs inte bara av kyrkobyggnadens väggar. Inte heller stämmer dessa gränser alltid överens med gränser för språk, stater, folk och kulturer. Ett exempel är kyrkan på Runö i Rigabukten. Den har varit av den augsburgska bekännelsen sedan reformations-tiden, men språket har bytt från svenska till estniska. Kyrklig

överhet har befunnit sig i Riga (så när man byggde den nya kyrkan 1912) och sedan i Tallinn. Exempel på språkliga, kulturella och andra skiljaktigheter kan du hitta i artikeln om artikularkyrkor i Slovakien i nummer 1/2019 av NÖ-tidningen. Inom ett område där en monark eller en president styr kan församlingar av samma konfession höra till olika kyrkosamfund. Somliga samfund finns i flera stater, medan andra är knutna till en bestämd delstat eller ett bestämt land, t.ex. om det är en landskyrka, eller en som betjänas av kungens präster. De ortodoxa kyrkorna är ofta nationella, men inte alltid. Samfund med reformert eller liknande inriktning finns det ett otal av intill världens ände. Romersk-katolska kyrkan är i princip en under påven, även om det finns unierade kyrkor med en särställning, t.ex. den grekisk-katolska i Ukraina, eller kyrkor i Främre Östern. Sådant här kan leda både till lärostrider och till strider som mer är föranledda av syndafördärvet eller makthunger. Lärostrider är nödvändiga när sanningen står på spel. Kyrkogemenskap är trots allt inte en helt självklar sak.

Anders Eliasson

¹⁾ De grekiska orden är KYRIAKOS, EKKLESIA och BASILIKA.

Nordisk Östmissions årsmöte 2025

Fjärde söndagen i påsktiden den 11 maj 2025
i Stora Lundby församling.

kl 11, Stora Lundby kyrka, Björn Nilsson tjänstgör.

Föredrag i kaffestugan, Sergej Beviz från Dnipro i Ukraina.

Årsmötesförhandlingar.

Välkomna!

Styrelsen

Gåvoredovisning

OKTOBER 2024

Gåvor	118.895:00
Gåvor Ukraina	14.700:00
Kollekter	12.572:00
Summa	146.167:00

*Kollekter, utan särskild
anmärkning:*

Ytterby 1725, Virestad-Härlunda
451, Nylöse pastorat 350 + 270,
Torestorps pastorat 620, Istorps
pastorat 850, Solberga (insamling)
4240, Immanuelsförsamlingen,
Tuve 2496, Osby ev. luth.
Missionsförening 820

Kollekter, Ukraina:
Naum 750.

Begravningar oktober 2024

Inez Olofsson, Ytterby,
Barbro Norrman (d. 2021),
Barbro Geertsen, Brastad

Hyllningar:

Bertil Andersson, Sandefjord,
Lena Brattgård, Bäve,
Henrik Svensson, Stala,
Gunnel Sarge, Snöstorp,
Ann-Katrin Eeg-Olofsson,
Lennart Thorsson, Ytterby.

NOVEMBER 2024

Gåvor	22.456:00
Gåvor Ukraina	7.800:00
Kollekter	16.902:00
Summa	47 158:00

Kollekter

Örby-Skene 1538, Angelstad 1361,
Uddevalla 635, Örgryte pastorat
9945, Jonakapellet, Österåker 352.

Kollekter, till Ukraina

Stora Lundby 676, Naum 1100,
Västra Mark 1295.

Begravningar

Lilly Nelson, Herrestad (Bokenäs),
Kerstin Byström, Ärla,
Taisto Wramneby, Ö o. V Vram.

Hyllningar

Dagmar Albinsson, Torsby,
Älvsyssel.

Förening

Hajom 2506.

DECEMBER 2024

Gåvor	60.655:11
Gåvor Ukraina	38.400:00
Kollekter	52.775:00
Summa	151 830:11

Kollekter

Örby-Skene 10465 (adventsrika),
Pauluskapellet, Uppsala 5608,

NORDISK ÖSTMISSION

Solberga 485 (t. transport),
Kyrkhult 450, Håлта 2840, enskild
50, S:t Stefanus koinonia 11675,
Gamla Hjäлmseryd 840.

Kollekter, till Ukraina

Gamla Hjäлmseryd 1670+2160,
Skånes Fagerhult 5000, Stora
Lundby 319+5590 N Vi-Tidersrums
ev.luth. missionsförening (anslag)
3000, Hästveda ev.luth.
Missionsförening 2623.

Begravningar

Gertrud Gunnarsson, Norum,
Anna-Britt Staxäng,
Lissy Jönsson, Valinge.

Hyllningar

Erik Olsson, Moheda.

Tack för alla gåvor!

Ytterligare upplysningar lämnas av
kassören, som har e-post anders.
eliasson54@outlook.com

Om betalningar m.m.

Vi har alltså två bankgironummer, **484-5350** till SEB och **598-8209** till Sparbanken. Betalar du till dessa gironummer genom internetbank ser vi ditt namn och din adress utan att du behöver ange den. Skickar du pengar genom Swish **1234902045** ser vi bara namn och telefonnummer och eventuellt meddelande.

Behöver du ett bankgiroinbetalningskort? Beställ det från kassören!
Vill du ha en regelbunden överföring till NÖ, vilket det är några som har? Då kan du med fördel använda sparbankskontot **7553 12 07735**. Ange ditt namn som meddelande.

NÖ har beslutat om sitt årliga stöd till radiomissionen på persiska. Av och till ger vi stipendier till lettiska präster som går på församlingsfakulteten i Göteborg.

Registerföraren har ordet

I detta nummer har vi några aktuella artiklar och två priser. Det land som får det mesta av vårt stöd är Ukraina, och det är dit vår senaste transport har gått. Det står inte så mycket om detta i detta nummer, men mer om kyrkolivet i Ukraina kommer ni att få om ni kommer till vårt årsmöte. Med vårt missionsblad (tidning eller tidskrift) vill vi informera om vårt arbete, och vi skickar den till alla som ger en gåva och som har uppgivit adress, även när gåvan var en minnesgåva eller hyllningsgåva. Men emellanåt gallrar vi något i registret, t.ex när vi fått reda på dödsfall eller

när någon hör av sig för att avbeställa. *Men vi vill gärna skicka tidningen till trofasta givare fastän dessa kanske inte kan bidra på grund av ålder eller förändringar i deras ekonomi.* Som kassör ser jag ibland, när en gåva kommer, att det kan vara lång tid sedan vederbörande gav senast. Så bra att han eller hon inte var gallrad ur registret! Har du missat ett nummer, har vi ett lager av gamla tidningar.

Ett varmt tack till er alla!

Anders Eliasson

Adressändringar och liknande ärenden meddelas kassören! Nordisk Östmission, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla

Nordisk Östmission har enligt sina stadgar målsättningen ”att verka för evangeliets spridande bland i första hand östeuropeiska men i mån av ekonomi och övriga resurser också bland asiatiska folk”. Nordisk Östmission deltar också i mån av möjlighet i ”materiell hjälpverksamhet bland ovanstående folk”.

Tidningen Nordisk Östmission utkommer med fyra nummer per år, i mars, juni, september och december. **Adressändringar och andra registerärenden meddelas kassören!**

Ordförande: Martin Wihlborg, Torsgatan 36, 431 68 Mölndal. Tel. 072-244 33 25,

e-post: pmartin.wihlborg@gmail.com

Kassör: Anders Eliasson, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla. Tel. 070-401 55 30.

Ansvarig utgivare: Margareta Eliasson, Ernst Torulfsgatan 17A, 416 43 Göteborg, Tel. 073-218 86 71, e-post mareliasson@gmail.com

I redaktionen: Margareta Eliasson, Anders Eliasson.

Hemsida: www.nordiskostmission.se

Vid insättning av minst 50:- på **bankgiro 484-5350** (SEB) eller **598-8209** (Sparbanken) får Ni vårt missionsblad 4 ggr om året.

ISSN 0345-8571

